

ประกาศกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เรื่อง การสรรหาและคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ด้วยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม กำหนดการสรรหาและคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สร้างสรรค์งานศิลปะอันทรงคุณค่า และเป็นการสนับสนุนให้ศิลปินได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน รวมทั้งอนุรักษ์ศิลปะแขนงต่างๆ ไว้ไม่ให้สูญหาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ศิลปินแห่งชาติ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะใน ๓ สาขา ดังนี้

๑.๑ สาขาทัศนศิลป์

๑.๒ สาขาศิลปะการแสดง

๑.๓ สาขาวรรณศิลป์

๒. ประเภทผลงานศิลปะในแต่ละสาขา ตามข้อ ๑ ดังนี้

๒.๑ สาขาทัศนศิลป์

๒.๑.๑ ประเภทจิตรศิลป์

๒.๑.๒ ประเภทประยุกตศิลป์

๒.๑.๓ ประเภทศิลปะการออกแบบและประณีตศิลป์

๒.๒ สาขาศิลปะการแสดง

๒.๒.๑ ประเภทดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน

๒.๒.๒ ประเภทดนตรีสากลและนาฏศิลป์สากล

๒.๒.๓ ประเภทภาพยนตร์และละคร

๒.๓ สาขาวรรณศิลป์

๓. คู่มือหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการรับสมัครบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สมควรได้รับการพิจารณายกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารคู่มือแนบท้ายประกาศนี้

๔. การรับสมัคร

๔.๑ องค์กรหรือหน่วยงานที่มีความประสงค์จะส่งรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปิน เข้ารับการพิจารณาประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ เขียนแบบเสนอประวัติและผลงาน ตามรายละเอียด ในคู่มือหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการรับสมัครบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สมควรได้รับการพิจารณาเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยมีหนังสือนำเรียนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม พร้อมจัดส่งข้อมูลไปยังกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐ ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

คู่มือ

หลักเกณฑ์การคัดเลือก

และการรับสมัครบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
ที่สมควรได้รับการพิจารณายกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น
ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม

เอกสารแนบท้าย สาขาวรรณศิลป์

๑. การเสนอรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินซึ่งสมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้เสนอผ่าน บุคคล ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ หรือเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศิลปะ องค์กรวิชาชีพ สภาวัฒนธรรม วัฒนธรรมจังหวัด ฯลฯ โดยให้หัวหน้าองค์กรหรือหน่วยงาน เป็นผู้ลงนามเสนอ ตามแบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมประกาศกำหนด พร้อมหนังสือแนะนำเรียนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒. ข้อมูลรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินที่ไม่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้ติดต่อขอรับคืนภายใน ๖๐ วัน (ภายหลังการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕)

รายละเอียดของผู้เสนอรายชื่อ

ผู้เสนอชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ/ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

หน่วยงานที่เสนอ.....

แบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศเชิดชูเกียรติเป็น
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

ชื่อ-นามสกุล

(ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

รูปถ่ายปัจจุบัน

หน้าตรง

ขนาด ๒ นิ้ว

เสนอเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

๑. ประวัติชีวิตส่วนตัว

- วัน เดือน ปีเกิด (ตามบัตรประชาชน)
- สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)
- ภูมิลำเนา/สถานที่เกิด
- ที่อยู่ (บ้านและที่ทำงาน ที่สามารถติดต่อได้ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสารหรืออีเมล)

๒. ประวัติการศึกษา (ทั้งสายสามัญและสายศิลปะ)

- พ.ศ. ที่จบการศึกษา วุฒิการศึกษา และสถาบันที่สำเร็จการศึกษา (เรียงลำดับเวลา)

๓. ประวัติการทำงาน (ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน)

- การทำงานทั้งอาชีพส่วนตัว และอาชีพด้านวรรณศิลป์ เน้นประวัติการทำงานด้านวรรณศิลป์ เป็นสำคัญ ตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน (ระบุตำแหน่ง และสถานที่ปฏิบัติงาน เรียงลำดับเวลา)

๔. ผลงานวรรณศิลป์

- ระบุผลงานสำคัญตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน โดยต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง หรือ มีผลงานเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

๕. การสร้างสรรค์ผลงาน

- วิเคราะห์ภาพรวมของผลงาน ความคิด รูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอ ฯลฯ
- ยกตัวอย่างผลงานสำคัญที่สร้างสรรค์เป็นเอกลักษณ์ ประเมินผลงานเหล่านั้น อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างงานในแต่ละเรื่องว่าต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้อย่างไร

๖. การถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านวรรณกรรม

- นำเสนอให้เห็นถึงการถ่ายทอดประสบการณ์ทางวรรณศิลป์โดยตนเองหรือโดยผลงาน

๗. รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลหรือเกียรติคุณที่ได้รับในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ (ระบุปีที่ได้รับ ชื่อรางวัล หน่วยงานที่มอบให้ เรียงลำดับเวลา)

เอกสารแนบท้าย สาขาศิลปะการแสดง

๑. การเสนอรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินซึ่งสมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้เสนอผ่าน บุคคล ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ หรือเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศิลปะ องค์กรวิชาชีพ สภาวัฒนธรรม วัฒนธรรมจังหวัด ฯลฯ โดยให้หัวหน้าองค์กรหรือหน่วยงาน เป็นผู้ลงนามเสนอ ตามแบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมประกาศกำหนด พร้อมหนังสือแนะนำเรียนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒. ข้อมูลรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินที่ไม่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้ติดต่อขอรับคืนภายใน ๖๐ วัน (ภายหลังการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕)

รายละเอียดของผู้เสนอรายชื่อ

ผู้เสนอชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ/ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

หน่วยงานที่เสนอ.....

**แบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศเชิดชูเกียรติเป็น
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง**

ชื่อ-นามสกุล

(ภาษาไทย).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อที่ใช้ในวงการศิลปะการแสดง/นามแฝง.....

รูปถ่ายปัจจุบัน

หน้าตรง

ขนาด ๒ นิ้ว

เสนอเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

- ☐ ประเภทดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน
- ☐ ประเภทดนตรีสากลและนาฏศิลป์สากล
- ☐ ประเภทภาพยนตร์และละคร

๑. ประวัติชีวิตส่วนตัว

- วัน เดือน ปีเกิด (ตามบัตรประชาชน)
- สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)
- ภูมิลำเนา/สถานที่เกิด
- ที่อยู่ (บ้านและที่ทำงาน ที่สามารถติดต่อได้ พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร หรืออีเมล)

๒. ประวัติการศึกษา (ทั้งสายสามัญและสายศิลปะ)

- พ.ศ. ที่จบการศึกษา วุฒิกการศึกษา และสถาบันที่สำเร็จการศึกษา (เรียงลำดับเวลา)

๓. ประวัติการทำงาน (ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน)

- การทำงานทั้งอาชีพส่วนตัว และอาชีพด้านศิลปะการแสดง เน้นประวัติการทำงานด้านศิลปะการแสดงเป็นสำคัญ ตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน (ระบุตำแหน่ง และสถานที่ปฏิบัติงาน เรียงลำดับเวลา)

๔. การสร้างสรรค์ผลงาน (ระบุให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มจนถึงปัจจุบัน)

- นำเสนอการสร้างสรรค์ผลงานและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้านศิลปะการแสดง
- นำเสนอให้เห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ชี้อนคุณค่าผลงานและความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

๕. การเผยแพร่และถ่ายทอดผลงานต่อสาธารณชนในประเทศและต่างประเทศ (ถ้ามี)

- ผลงานด้านการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงานเผยแพร่ (ระบุชื่อการแสดง สถานที่แสดง องค์กรที่เกี่ยวข้อง เรียงลำดับเวลา)
- ผลงานเผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ บทความในนิตยสาร วารสารต่าง ๆ ฯลฯ (ระบุชื่อบทความหรือ ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์)
- ผลงานที่เผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และอื่นๆ (ระบุชื่อรายการวิทยุโทรทัศน์ เรียงลำดับเวลา)
- ผลงานการนำเสนอให้เห็นถึงความรู้ความสามารถด้านการแสดงที่ถ่ายทอดให้กับบุคคล/องค์กร/หน่วยงาน (ระบุชื่อการแสดง ชื่อผู้รับการถ่ายทอด เรียงลำดับเวลา)
- นำเสนอให้เห็นถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ในสาขาศิลปะการแสดง เช่น เป็นวิทยากรถ่ายทอดให้ความรู้ เป็นต้น

เอกสารแนบท้าย สาขาทัศนศิลป์

๑. การเสนอรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินซึ่งสมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้เสนอผ่าน บุคคล ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ หรือเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศ เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศิลปะ องค์กรวิชาชีพ สภาวัฒนธรรม วัฒนธรรมจังหวัด ฯลฯ โดยให้หัวหน้าองค์กรหรือหน่วยงาน เป็นผู้ลงนามเสนอ ตามแบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมประกาศกำหนด พร้อมหนังสือแนะนำเรียนอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒. ข้อมูลรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปินที่ไม่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ให้ติดต่อขอรับคืนภายใน ๖๐ วัน (ภายหลังการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕)

รายละเอียดของผู้เสนอรายชื่อ

ผู้เสนอชื่อ.....นามสกุล.....

อาชีพ/ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

อีเมล.....

หน่วยงานที่เสนอ.....

สาขาทัศนศิลป์

๖. รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

- รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับในระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ (ระบุปีที่ได้รับชื่อรางวัล หน่วยงานที่มอบให้ เรียงลำดับเวลา)

๗. การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

- นำเสนอการทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและสาธารณกุศลอื่นในภาพรวม เช่น การถ่ายทอดทุกรูปแบบ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

๘. รายละเอียดสื่อที่นำเสนอผลงาน

๘.๑ การเสนอผลงานสาขาทัศนศิลป์ ประเภทจิตรศิลป์

ให้นำตัวอย่างภาพถ่ายผลงานสร้างสรรค์ที่มีพัฒนาการก่อนหน้านี้จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี และผลงานโดดเด่นไม่น้อยกว่า ๒๐ ผลงาน เสนอพร้อมกับบอกชื่อผลงาน เทคนิค ขนาดของผลงาน ปี พ.ศ. ที่สร้างขึ้น ใครเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ติดตั้ง ณ แห่งใด เพื่อให้เห็นพัฒนาการของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเฉพาะผลงานสร้างสรรค์ปัจจุบัน พร้อมจัดทำเป็นรูปเล่ม และในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ โดยบันทึกข้อมูลในอุปกรณ์จัดเก็บ อาทิ แผ่นดีวีดี หรือแฟลชไดรฟ์

๘.๒ การเสนอผลงานสาขาทัศนศิลป์ ประเภทประยุกตศิลป์

๑) ด้านสถาปัตยกรรมไทยและสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

ให้นำเสนอตัวอย่างผลงานที่สร้างสรรค์โดดเด่นก่อนหน้านี้จนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี และผลงานไม่น้อยกว่า ๖ ผลงาน ตัวอย่างผลงานดังกล่าวต้องเป็นผลงานที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว ประกอบด้วยแบบก่อสร้างสถาปัตยกรรม แผนผังบริเวณ แผนผังอาคาร และอื่นๆ ได้แก่ หนังสือ สุจิบัตร เอกสารสิ่งพิมพ์ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่างหาก และในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ โดยบันทึกข้อมูลในอุปกรณ์จัดเก็บ อาทิ แผ่นดีวีดี หรือแฟลชไดรฟ์

๒) ด้านภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมผังเมือง สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์

ให้นำเสนอตัวอย่างผลงานที่สร้างสรรค์โดดเด่นก่อนหน้านี้จนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี และผลงานไม่น้อยกว่า ๖ ผลงาน พร้อมทั้งแบบสถาปัตยกรรม หรือแผนผังภายในอาคาร หรือผังเมือง และอื่นๆ ได้แก่ หนังสือ สุจิบัตร เอกสารสิ่งพิมพ์ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่างหาก และในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ โดยบันทึกข้อมูลในอุปกรณ์จัดเก็บ อาทิ แผ่นดีวีดี หรือแฟลชไดรฟ์

๘.๓ การเสนอผลงานสาขาทัศนศิลป์ ประเภทศิลปะการออกแบบและประณีตศิลป์

ให้นำเสนอตัวอย่างผลงานที่สร้างสรรค์โดดเด่นก่อนหน้านี้จนถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี และผลงานไม่น้อยกว่า ๓๐ ผลงาน บรรยายแนวคิดวิธีการออกแบบและพัฒนาการของการสร้างสรรค์ผลงาน พร้อมทั้งรายละเอียดเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของแนวคิดการออกแบบและการพัฒนา โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่างหาก และในรูปแบบพาวเวอร์พอยท์ โดยบันทึกข้อมูลในอุปกรณ์จัดเก็บ อาทิ แผ่นดีวีดี หรือแฟลชไดรฟ์

ความหมายและขอบข่ายในการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๑. สาขาศิลปิน

ทัศนศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่มองเห็นได้ด้วยตา ซึ่งถูกสร้างสรรค์ขึ้นโดยการใช้จินตนาการบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการคิดอย่างมีระบบระเบียบเป็นขั้นตอน จนสำเร็จเป็นผลงานที่มีความวิจิตร งดงาม กระบอบอารมณ์ ความรู้สึกของคนดู แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑) ประเภทจิตรศิลป์ อาทิ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อประสม ภาพถ่าย ศิลปะที่สร้างโดยคอมพิวเตอร์ รวมถึงงานศิลปะจากสื่อสมัยใหม่ ฯลฯ

๒) ประเภทประยุกตศิลป์ อาทิ สถาปัตยกรรมไทย สถาปัตยกรรมร่วมสมัย ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรม ผังเมือง สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์

๓) ประเภทศิลปะการออกแบบและประณีตศิลป์

- ศิลปะการออกแบบ อาทิ การออกแบบแฟชั่น การออกแบบอุตสาหกรรม ฯลฯ

- ประณีตศิลป์ อาทิ หัตถศิลป์ งานช่างสิบหมู่ (งานช่างไทย) งานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน รวมถึงการทอผ้า งานออกแบบชุดนาฏศิลป์ไทย และการผลิตพัฒนาเครื่องดนตรีที่เป็นมาตรฐาน ทั้งแบบไทยประเพณี แบบประยุกตแบบสากล และแบบพื้นบ้าน ฯลฯ

๒. สาขาศิลปะการแสดง

ศิลปะการแสดง หมายถึง ศิลปะที่สื่อผ่านการแสดงเพื่อสร้างความบันเทิงและจรรโลงใจให้กับผู้คนและสังคม ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบไทยประเพณี แบบประยุกต แบบสากล และแบบพื้นบ้าน ประกอบด้วย

๑) ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน

ดนตรีไทย หมายถึง การประพันธ์ การเรียบเรียงบทเพลง การขับร้อง และการบรรเลงเครื่องดนตรี เช่น ปี่พาทย์ เครื่องสาย มโหรี ดนตรีในพระราชพิธี ฯลฯ

นาฏศิลป์ไทย หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์ของไทย ทั้งที่เป็นของราชสำนัก และการแสดงทั่วไป รวมถึงการออกแบบท่ารำ การผลิตศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้อง เช่น โขน ละคร พ็อนรำ ฯลฯ

ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หมายถึง การแสดง การดนตรี และการขับร้องที่เกิดขึ้นตามท้องถิ่นและตามพื้นที่ต่างๆ ของแต่ละภูมิภาคของไทย เป็นการแสดงเพื่อก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ สังคม วัฒนธรรม แต่ละท้องถิ่น โดยอาจมีการพัฒนา ดัดแปลงมาจากการละเล่นพื้นเมืองของท้องถิ่นนั้นๆ

๒) ดนตรีสากลและนาฏศิลป์สากล

ดนตรีสากล หมายถึง การประพันธ์ การเรียบเรียงบทเพลง การบรรเลงเครื่องดนตรี และการขับร้อง เช่น ดนตรีคลาสสิก ดนตรีไทยสากล ดนตรีไทยลูกทุ่ง ฯลฯ

นาฏศิลป์สากล หมายถึง การแสดงนาฏศิลป์สากลอย่างมีแบบแผน การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย รวมถึงการออกแบบ การผลิตศิลปะการแสดงที่เกี่ยวข้อง เช่น บัลเลต์ แจ๊สแดนซ์ ฯลฯ

๓) ภาพยนตร์และละคร

ภาพยนตร์ หมายถึง งานผลิตภาพเคลื่อนไหวที่สะท้อนเรื่องราวสังคมและวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นได้อย่างมาตรฐาน ที่สื่อผ่านภาพยนตร์ขาว ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง โดยเกิดจากการผลิตหรือการแสดง

ละครวิทยุโทรทัศน์ หมายถึง งานผลิตละครผ่านช่องทางวิทยุโทรทัศน์ที่สร้างขึ้นได้อย่างมาตรฐาน ด้วยรูปแบบของละครวิทยุ ละครโทรทัศน์ ฯลฯ

ละครเวที หมายถึง งานผลิตละครในรูปแบบของการแสดงสดบนเวทีต่อหน้าผู้ชมในลักษณะของละครพูด ละครเพลง ละครสื่อผสม ละครที่สื่อสารผ่านสื่อร่างกาย ฯลฯ

๓. สาขาวรรณศิลป์

วรรณศิลป์ หมายถึง งานประพันธ์ที่แต่งอย่างมีศิลปะ ทั้งประเภทบันเทิงคดี และสารคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ สารคดีและอื่นๆ ซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความรู้สึกสะท้อนใจ และกลวิธีการนำเสนออย่างมีชั้นเชิง

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสาร หลักฐาน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วน ให้เสนอผลการตรวจสอบ รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ

เมื่อได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ใดเป็นศิลปินแห่งชาติแล้ว หากปรากฏว่าศิลปินแห่งชาติผู้นั้นมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ คณะกรรมการโดยมติด้วยคะแนนเสียงอย่างน้อยสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่อาจยกเลิกการยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติได้

เมื่อได้ยกเลิกการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ใดเป็นศิลปินแห่งชาติตามวรรคสอง ให้งดการจ่ายประโยชน์ตอบแทนตั้งแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

อิทธิพล คุณปลื้ม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้การกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติที่จะได้รับจากเงินกองทุนเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(๓) เป็นผู้สร้างสรรค์และพัฒนาศิลปะในสาขาที่ได้รับการประกาศยกย่อง

(๔) เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ หรือเป็นต้นแบบศิลปะในสาขาที่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ

(๕) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม ทุ่่มเท และอุทิศตนเพื่องานศิลปะ

(๖) เป็นผู้ที่มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ

ข้อ ๖ ผู้ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณายกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติจะต้องมีผลงานทางด้านศิลปะตามข้อ ๔ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผลงานที่สื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความคิด ความจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ

(๒) เป็นผลงานที่แสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้ และการพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติ

(๓) เป็นผลงานที่ก่อให้เกิดความรู้สึกระเทือนอารมณ์ และส่งเสริมจินตนาการ

(๔) เป็นผลงานที่สร้างสรรค์ มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนา หรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผยและแอบแฝง

ข้อ ๗ ผู้ซึ่งได้รับเสนอชื่อเป็นศิลปินแห่งชาติจะต้องเผยแพร่และได้รับการยอมรับคุณค่าผลงานดังต่อไปนี้

(๑) ผลงานได้รับการจัดแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานอ้างอิงโดยเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด พัฒนาการทางงานศิลปะอย่างเด่นชัด

(๒) ผลงานได้รับรางวัล หรือได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องในระดับภูมิภาค ระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

ข้อ ๘ ให้สภาวัฒนธรรม องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถาบันทางศิลปะ และเครือข่ายทางวัฒนธรรมทั่วประเทศเสนอรายชื่อและผลงานของบุคคลซึ่งสมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยให้หัวหน้าองค์กรหรือหน่วยงานเป็นผู้ลงนามเสนอรายชื่อและผลงานต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ตามแบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงาน เพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

บุคคลทั่วไปให้เสนอผ่านศิลปินแห่งชาติ หรือองค์กรวิชาชีพ หรือเครือข่ายวัฒนธรรมทั่วประเทศได้
ระยะเวลาในการยื่นเสนอรายชื่อและผลงานของบุคคลซึ่งสมควรหรือเหมาะสมเป็นศิลปินแห่งชาติให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๙ เมื่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้รับแบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานเพื่อประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติตามข้อ ๘ แล้ว ให้ตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสาร หลักฐานและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง หากเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เสนอแก้ไขเพิ่มเติม จัดส่งเอกสาร หลักฐาน หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ดังนั้น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จึงได้จัดทำคู่มือการสรรหาและคัดเลือกศิลปินแห่งชาติขึ้น เพื่อแนะนำผู้เสนอให้เข้าใจ สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการฯ และเป็นประโยชน์อย่างมากต่อศิลปินที่เข้ารับการพิจารณา ประกอบด้วย

๑. กฎกระทรวงวัฒนธรรม กำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ (หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ) รวมถึงที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ความหมายและขอบข่ายในการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๓. แบบเสนอข้อมูลประวัติและผลงานศิลปินเพื่อประกาศเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ (แบบเสนอฯ ลงนามโดยศิลปินแห่งชาติ หรือหน่วยงานผู้เสนอรายชื่อ)

๔. แบบคำรับรอง (เพื่อรับรองผลงาน ลงนามโดยผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อ)

ทั้งนี้ ศิลปินแห่งชาติ หรือองค์กรหรือหน่วยงาน ที่มีความประสงค์จะส่งรายชื่อ ประวัติและผลงานของศิลปิน (ผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อ) เข้ารับการพิจารณาฯ กรุณาเขียนแบบเสนอประวัติฯ และแบบรับรอง ตามข้อ ๓ และ ๔ ดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดในคู่มือหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการรับสมัครบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสมควรได้รับการพิจารณาเป็นศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ชุดนี้